RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 201.971 van 17 maart 2010
in de zaak A. 193.860/X-14.362.

In zake: 1. Marc BALLON
2. Hilde DONCKERS
3. Sophie BALLON
4. Annick BALLON
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Peter Flamey
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Jan Van Rijswijcklaan 16
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Paul Aerts
kantoor houdend te 9000 GENT
Coupure 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 4 september 2009, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 19 juni 2009 van de Vlaamse regering houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen”, “meer bepaald deelplan 14 ‘Kontich-Lint’, voor wat betreft de percelen grenzend aan de Deken Jozef Van Herkstraat”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

Auditeur Ann Eylenbosch heeft een verslag opgesteld.

Met toepassing van artikel 90, § 1, vierde lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, is de zaak verwezen naar een kamer met drie leden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 12 februari 2010.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Pieter Jongbloet, die loco advocaat Peter Flamey verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Paul Aerts, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ann Eylenbosch heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 23 augustus 2007 grijpt de plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: GRUP) "Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen". Naast de vaststelling van de grenslijn is het voorontwerp van GRUP opgedeeld in deelprojecten.

Een van de deelprojecten bestemt het gebied tussen de Brugmanstraat, Scheihagestraat/Vijverlaan, Duffelshoek en Duffelsesteenweg tot het "woongebied Duffelshoek". Krachtens het bij koninklijk besluit van 3 oktober 1979 vastgestelde gewestplan Antwerpen is het binnengebied van het voornoemde gebied gelegen in woonuitbreidingsgebied. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de randen van het gebied reeds bebouwd zijn, evenals het middendeel van het binnengebied. Het noordelijk en het zuidelijk deel van het binnengebied zijn nog onbebouwd. De woning van de verzoekende partijen bevindt zich op het perceel dat kadastraal bekend is als nummer 180/m16 en gelegen is in het middendeel van het binnengebied, op het einde van de doodlopende Deken Jozef Van Herckstraat die het binnengebied ontsluit.

3.2. Op 16 juni 2008 keurt de dienst Veiligheidsrapportage van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie het ruimtelijk veiligheidsrapport over het voornoemde voorontwerp goed.

3.3. Op 25 augustus 2008 keurt de dienst Milieueffectrapportage van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie het plan-milieueffectenrapport (hierna: plan-MER) over het voornoemde voorontwerp goed. In deel 2 "woongebieden, bedrijventerreinen, grootstedelijke functies en openruimtegebieden" van dit rapport wordt het volgende gesteld:

"Tabel 34 Beoordeling wijziging in waterkwantiteit per woongebied

Planelement	Theoretisch te ontwikkelen oppervlakte	Aantal woningen	Overstro-mingsge-voeligheid	Infiltratieca-paciteit	Beoorde-ling plan-element	Beoorde-ling incl. inrichtings-voorstel
1N. Duffelshoek	4.3	108	Effectief in zuidelijke tip en stroomaf-waarts	Matig (centraal goed, aan zuidelijke rand slecht)	---	0/-

(...)

Tabel 35 Wijziging in structuurkwaliteit - toetsing algemene richtlijnen

(...)

1N. Duffelshoek

Waterloop open houden, zuidelijke punt natuurlijk inrichten/behouden als overstromingsgebied;

Lokale overwelving eventueel nodig, maar geen inbuizing;

Ruimere zone (dan 5m) vrijhouden gezien wateroverlast, deze zone inrichten als waterberging met recreatieve waarde.

(...)

II.1.14 Planelement Duffelshoek (1N)

De zuidelijke tip van het deelgebied is aangeduid als overstromingsgebied. De oorzaak hiervoor kan waarschijnlijk gevonden worden in de lokale topografie. Het deelgebied helt immers af naar de zuidelijke tip waardoor alle afstromend water via deze zuidelijke punt naar de Babelsebeek - Babelkroonbeek stroomt. Gezien verder stroomafwaarts een gevoelige zone voor overstromingen ligt en gezien de grote oppervlakte die bijkomend wordt aangesneden, is het wenselijk deze zuidelijke punt niet te ontwikkelen als woongebied, maar als overstromingsgebied te behouden".

3.4. Op 5 september 2008 stelt de Vlaamse regering het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" voorlopig vast. Het ontwerp omvat het deelproject 1I woongebied Duffelshoek.

3.5. Ter gelegenheid van het openbaar onderzoek, dat wordt georganiseerd van 6 oktober 2008 tot en met 4 december 2008, worden 1300 bezwaarschriften ingediend, waarin onder meer het volgende wordt gesteld:

"Deelgebied 1I Duffelshoek
(...)
oo. Het zuidelijk gebied is overstroombaar en mag niet ontwikkeld worden".

3.6. Bij ministerieel besluit van 28 januari 2009 wordt de termijn waarover de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: de VLACORO) beschikt om advies uit te brengen over het ontwerp GRUP met 30 dagen verlengd.

3.7. Op 8 april 2009 brengt de VLACORO advies uit. Met betrekking tot het hiervoor (nr. 3.5) geciteerde bezwaar wordt in het advies het volgende gesteld:

> "1.oo. De ontwerper geeft in zijn toelichting bij de milderende maatregelen aan dat waterbergende maatregelen en werken expliciet zijn opgenomen als toelaatbare functie in de voorschriften. Op dit moment zijn er echter geen concrete verkavelingsplannen zodat men ook nog niet kan berekenen welke concrete bergingscapaciteit noodzakelijk is. Dergelijke aspecten moeten bij de vergunningverlening worden afgewogen op basis van concrete plannen en berekeningen. Het heeft geen zin om nu al op basis van natte vingerwerk de grootte en de plaats van het bergingsgebied vast te leggen. Daardoor hypothekeert men een flexibele ontwikkeling. Vlacoro kan het bezwaar dan ook niet bijtreden".

3.8. Op 28 mei 2009 brengt de Raad van State, afdeling wetgeving, advies uit over het ontwerp van besluit.

3.9. Bij besluit van de Vlaamse regering van 19 juni 2009 wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen" definitief vastgesteld.

Dit is het bestreden besluit.

Naast de vaststelling van de grenslijn is het GRUP opgedeeld in deelprojecten. De stedenbouwkundige voorschriften voor het deelproject 1I "woongebied Duffelshoek" luiden als volgt:

> "2.9 Woongebied Duffelshoek
> Artikel 1I.1. Woongebied
> 1I.1.1. Het gebied is bestemd voor wonen en aan het wonen verwante activiteiten en voorzieningen. Onder aan het wonen verwante activiteiten en voorzieningen worden verstaan: handel, horeca, bedrijven, kantoren en diensten, openbare en private nuts- en gemeenschapsvoorzieningen, openbare groene ruimten en openbare verharde ruimten, socioculturele voorzieningen en recreatieve voorzieningen.
> 1I.1.2. Alle werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming zijn toegelaten voor zover ze wat schaal en ruimtelijke impact betreft verenigbaar zijn met de omgeving.
> Daarbij wordt ten minste aandacht besteed aan:

- de relatie met de in de omgeving aanwezige functies;
- de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers, bewoners of bezoekers;
- de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid;
- de relatie met de in de omgeving van het woongebied vastgelegde bestemmingen;
- de bestaande of gewenste woondichtheid;
- de inpassing in de omgeving;

1I.1.3. In dit gebied kan een verkavelingsvergunning voor woningbouw voor een totale oppervlakte van minstens een halve hectare, pas afgeleverd worden indien minstens de helft van de loten een kleine of middelgrote oppervlakte heeft en de verkavelingsvoorschriften bepalen dat op die loten een woning kan worden opgericht met een klein of middelgroot volume. Van het aandeel kleine en middelgrote loten of woningen bestaat minstens de helft uit kleine loten of woningen. Onder een kleine kavel wordt verstaan een kavel van maximum 500 m². Onder een middelgrote kavel wordt verstaan een kavel van maximaal 750 m². Onder een kleine woning wordt verstaan een woning met een maximaal bouwvolume van 550 m³. Onder een middelgrote woning wordt verstaan een woning met een maximaal bouwvolume van 650 m³.

Indien de verkavelingsvergunning voorziet in oprichting van één of meer gebouwen met verschillende woongelegenheden, of in de oprichting van aaneengesloten woningen met gemeenschappelijke buitenruimte, wordt voor de toepassing van deze bepaling het aandeel van elke woongelegenheid in de grondoppervlakte als kavel beschouwd.

Een stedenbouwkundige vergunning voor de gegroepeerde bouw van woningen op een totale terreinoppervlakte van minstens een halve hectare, kan pas worden afgeleverd indien minstens de helft van de woongelegenheden kleine of middelgrote woningen zijn. Van het aandeel kleine en middelgrote woningen bestaat minstens de helft uit kleine woningen.

Indien een eigenaar of ontwikkelaar in het gebied meer dan een halve hectare aaneengesloten gronden bezit of kan ontwikkelen, maar het verkavelen of bebouwen van de betrokken gronden faseert en daarvoor opeenvolgende aanvragen voor een verkavelingsvergunning of stedenbouwkundige vergunning indient, waarbij één of meer aanvragen een oppervlakte beslaan van minder dan een halve hectare, dan gelden niettemin de verplichtingen van het eerste en tweede lid, met dien verstande dat de opeenvolgende ontwikkelingsfasen voor de toepassing van die verplichtingen als één geheel worden beschouwd.

1I.1.4. In het gebied zijn eveneens toegelaten, voor zover de hoofdbestemming niet in het gedrang komt, voor zover in overeenstemming met of aangewezen in de watertoets, alle werken, handelingen en wijzigingen in functie van het bereiken van de randvoorwaarden die nodig zijn voor het behoud van de watersystemen en het voorkomen van wateroverlast buiten de natuurlijke overstromingsgebieden toegelaten voor zover de technieken van de natuurtechnische milieubouw gehanteerd worden.

1I.1.5. Tot een vergunning verleend is voor de realisatie van de bestemming zijn per perceel de handelingen, voorzieningen en inrichtingen toegelaten die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven, met uitsluiting van het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies.

symbolische aanduiding in overdruk

1I.1.6. De ontsluiting van het plangebied gebeurt via interne wegenis aansluitend op de Deken Jozef Van Herckstraat, de Brugmanstraat en het Vitsenveld. De ontsluiting is symbolisch weergegeven op het grafisch plan, geeft niet de exacte ligging van de weg aan en is niet limitatief.

symbolische aanduiding in overdruk

Artikel 1I.2. Verbinding voor langzaam verkeer

Doorheen het woongebied moet minstens één fiets- en voetgangersverbinding gerealiseerd worden. De pijlen duiden symbolisch aan wat met wat verbonden is".

In de toelichtingsnota bij het GRUP wordt verduidelijkt hoe de in het plan-MER met betrekking tot het woongebied Duffelshoek voorgestelde milderende maatregelen doorwerken in het GRUP:

milderende maatregelen en randvoorwaarden	doorwerking in het R.U.P.
De elementen van de watertoets zijn in deel II van de plan-M.E.R. beschreven onder de hoofdstukken 5.4.2. (grondwater) en 6.4.3. (oppervlaktewater). De zuidelijke tip van het deelgebied is aangeduid als overstromingsgebied. De oorzaak hiervoor kan waarschijnlijk gevonden worden in de lokale topografie. Het deelgebied helt immers af naar de zuidelijke tip waardoor alle afstromend water via deze zuidelijke punt naar de Babelsebeek - Babelkroonbeek stroomt. Gezien verder stroomafwaarts een gevoelige zone voor overstromingen ligt en gezien de grote oppervlakte die bijkomend wordt aangesneden, is het wenselijk deze zuidelijke punt niet te ontwikkelen als woongebied, maar als overstromingsgebied te behouden	De verordenende voorschriften laten expliciet alle werken, handelingen en wijzigingen in functie van het bereiken van de randvoorwaarden die nodig zijn voor het behoud van de watersystemen en het voorkomen van wateroverlast buiten de natuurlijke overstromingsgebieden toe. De concrete invulling van de buffercapaciteit zal bij de vergunningverlening in overweging worden genomen.

IV. Ontvankelijkheid van de vordering

4. De verwerende partij werpt het gemis aan het rechtens vereiste belang in hoofde van de verzoekende partijen op om het bestreden besluit in zijn totaliteit aan te vechten.

De verzoekende partijen beperken het voorwerp van hun beroep uitdrukkelijk tot "meerbepaald deelplan 14 'Kontich-Lint' voor wat betreft de percelen grenzend aan de Deken Jozef Van Herkstraat, op het bij het GRUP gevoegd grafisch plan kadastraal aangeduid onder de nummers 180k15, 180e17, 180h15, 180m2 en 180l5".

De laatstgenoemde percelen, die alle deel uitmaken van het hiervoor (nr. 3.1) genoemde noordelijke binnengebied, kunnen niet worden beschouwd als een vanuit planologisch oogpunt isoleerbaar gebied. Uit de stukken van het dossier blijkt dat de beleidsafweging die voorafging aan het bestreden

besluit voor wat betreft deelproject 1I Woongebied Duffelshoek een geheel vormt waarvan de genoemde individuele percelen niet kunnen worden afgezonderd zonder de beleidsvrijheid van de auteur van het besluit aan te tasten. De gevorderde partiële schorsing is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad van State verwerpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zeventien maart 2010, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,

bijgestaan door

Astrid Truyens,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Astrid Truyens. **Roger Stevens.**